

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет агротехнологій

Кафедра землеробства, геодезії та землеустрою

**Системи технологій
(ТВІР)**

Методичні рекомендації

до виконання самостійної роботи для здобувачів вищої освіти
ступеня «бакалавр» спеціальності 071 «Облік і аудит» та 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування» денної форми навчання

Миколаїв

2020

УДК 631.153

ББК 41.4

З 3-14

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету агротехнологій Миколаївського національного аграрного університету від «21» травня 2020 р., протокол № 9 .

Укладачі:

Т. В. Качанова - кандидат с.-г. наук, доцент кафедри землеробства Миколаївського НАУ;

Рецензенти:

О. А. Коваленко – кандидат с.-г. наук, професор, завідувач кафедри рослинництва та садово-паркового господарства Миколаївського НАУ

О. М. Дробітько – кандидат с.-г. наук, голова ФГ «Олена» Братського району Миколаївської

Зміст

Вступ.....	4
1. Загальні положення організації самостійної роботи студентів	5
2. Форми самостійної роботи та контролю і перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання.....	9
3. Модуль I. АПК як галузь економіки. Фактори життя рослин.	13
4. Модуль II. Системи технологій вирощування сільськогосподарських культур.....	16
5. Модуль III. Основи програмування врожаю сільськогосподарських культур.....	19
6. Питання для поточного контролю знань здобувачів вищої освіти.....	23
7. Контрольні питання для підготовки до екзамену.....	29
8. Список рекомендованої літератури	31
	37

Вступ

«Системи технологій (технологія виробництва продукції рослинництва)» – це єдина дисципліна агрономічного напрямку, передбачена в навчальному плані підготовки студентів економічного профілю.

«Системи технологій (технологія виробництва продукції рослинництва)» - формування у здобувачів вищої освіти економіко-технологічного світогляду, отримання комплексу теоретичних знань і практичних навичок із систем технологій та економічних основ технологічного розвитку агропромислового комплексу, аналізу технологічних процесів виробництва і переробки сільськогосподарської продукції, необхідних для прийняття правильних рішень і здійснення виробничої та фінансово-кредитної діяльності в умовах ринку та Світової організації торгівлі. Разом з тим «Технологія виробництва продукції рослинництва» - це єдина дисципліна агрономічного напрямку, передбачена навчальним планом підготовки студентів економічного профілю. Тому програма цієї дисципліни охоплює не лише технологічні питання вирощування сільськогосподарських культур, а й основи тих дисциплін (ботаніка, фізіологія рослин, ґрунтознавство, землеробство, сільськогосподарська меліорація, механізація технологічних процесів у рослинництві, агрохімія та ін.), які є теоретичною базою для розробки технології вирощування польових культур та їх застосування.

Основні завдання курсу:

- теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти із систем технологій і економічних основ технологічного розвитку агропромислового комплексу;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти із галузевими особливостями систем технологій матеріальної і нематеріальної сфер виробництва та економіко-технологічними показниками агропромислового комплексу;
- знати нормативні показники та методологію їх застосування у розрахунках параметрів технологічних процесів виробництва і зберігання продукції рослинництва; вивчення загальних закономірностей розвитку і взаємодії в різних системах технологій АПК;

- опрацювати методологію розрахунків виходу продукції за одиницю часу, у розрахунку на один гектар посівної площі, а також вести необхідні обчислення витрат сировини і виходу готової продукції у процесі її переробки; аналіз та оцінка техніко-економічної й екологічної ефективності систем технологій агропромислового комплексу, якості технологічних рішень на підприємстві;
- вивчення економічної ефективності різних технологічних систем виробництва продукції АПК та шляхів її підвищення;
- визначення доцільності кредитування і фінансування підприємств АПК фінансово-кредитними установами.

Перелік компетентностей, які формуються при вивченні теми:

- - загальні: здатність до аналізу і синтезу, базові загальні знання, навички управління інформацією, здатність застосовувати знання на практиці, дослідницькі навички і уміння, здатність до навчання, здатність працювати самостійно;
- - глобальні: здатність критично мислити і генерувати креативні ідеї та вирішувати важливі проблеми на інноваційній основі, знання особливостей та тенденцій розвитку об'єкту та предмету дослідження;
- - спеціальні (фахові): розуміння основ технології виробництва продукції рослинництва, оцінка розвитку галузей рослинництва, порівняльна оцінка базових та інноваційних технологічних процесів.

Дисципліна «Системи технологій (технологія виробництва продукції рослинництва)» планується на першому курсі у вигляді лекційних, практичних і самостійних занять.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Поняття про Системи технологій (ТВПР) та її місце в системі наук

Тема 1

Стан та перспективи розвитку рослинництва в Україні. АПК як галузь економіки.

Питання: Мета і задачі дисципліни «Системи технологій (технологія виробництва продукції рослинництва)» Стан та перспективи розвитку рослинництва в Україні. АПК як галузь економіки.

Основна література: Жемела Г. П. Технологія виробництва і переробки продукції рослинництва. Підручник / Г. П. Жемела, В. І. Шемавньов, О. М. Олексюк. – Полтава: TERRA, 2003. – 420 с.

Мета і задачі дисципліни «Системи технологій (ТВПР),» її зв'язок з іншими дисциплінами. Основні напрями науково-технічного прогресу у галузі рослинництва. Значення зелених рослин у житті людини і тварин. Стан і завдання галузі рослинництва. Раціональне використання природних ресурсів. Вимоги рослин до світла, тепла, води, повітря і поживних речовин. Рослинництво – одна з основних галузей сільськогосподарського виробництва. Особливості розвитку рослинництва в Україні, зміни в структурі посівних площ, урожайності сільськогосподарських культур, рівень виробництва і якість продукції. Досягнення науки та передового досвіду. Структура, сфери та підкомплекси АПК України. Стан агропромислового виробництва. Матеріально-технічна база АПК. Види підприємств та їх об'єднань в АПК.

Зовнішньоекономічні зв'язки АПК України. Економічна оцінка ефективності нових технологій в підприємствах АПК.

Запитання для самоконтролю

- 1 Які задачі стоять перед учбовою дисципліною і наукою?
2. У чому різниця між предметом та об'єктом вивчення?

3. Структура, сфери та підкомплекси АПК України

Тема 2

Економіко-технологічні особливості виробництва продукції рослинництва

Питання: Структура галузі рослинництва. Агровиробниче групування сільськогосподарських культур. Система технологій збирання врожаю сільськогосподарських культур.

Основна література: Жемела Г. П. Технологія виробництва і переробки продукції рослинництва. Підручник / Г. П. Жемела, В. І. Шемавньов, О. М. Олексюк. – Полтава: TERRA, 2003. – 420 с.

Структура галузі рослинництва. Біологічні особливості сільськогосподарських культур. Ботанічна та виробнича класифікації польових культур. Технологічні основи рослинництва. Ґрунти як засіб сільськогосподарського виробництва. Бонітування ґрунтів та економічна оцінка земель. Агрохімічні основи рослинництва. Основи насіннєзнавства.

Агровиробниче групування сільськогосподарських культур. Методи досліджень в рослинництві. Методи біологічного контролю за формуванням продуктивності посівів: методика відбору проб, фенологічні спостереження за фазами росту і розвитку. Система технологій у рослинництві. Технологічні процеси та прийоми обробітку ґрунту. Характеристика основних технологічних прийомів обробітки ґрунту. Технологічні процеси сівби та збирання врожаю сільськогосподарських культур. Організація системи сівозмін і структури посівних площ. Способи і строки сівби, норми висіву насіння. Глибина сівби. Система технологій збирання врожаю сільськогосподарських культур. Технологічні карти та розрахунок витрат на вирощування сільськогосподарських культур. Екологічні основи рослинництва.

Запитання для самоконтролю

1. Які задачі стоять перед учбовою дисципліною і наукою?
2. У чому різниця між предметом та об'єктом вивчення?
3. Структура, сфери та підкомплекси АПК України

Рекомендована література

1. Алімов Д.М., Шелестов Ю.В. Технологія виробництва продукції рослинництва: Підручник.-К.: Вища школа, 1995.- 271с.
2. Гудзь В.П. та ін. Землеробство з основами ґрунтознавства і агрохімії: Підручник. За ред. В.П. Гудзя. – К.: Вища шк., 1995. – 310с.
3. Іваненко П.П., Прилипка О.В. Закритий ґрунт: Навчальний посібник для аграрних ВЗО II-IV рівнів акредитації. – К.: Урожай, 2001.-306 с.
4. Лабораторно – практичні заняття по землеробству: Навчальний посібник / О.П. Кротінов, І.П. Максимчук, Ю.П. Манько, І.С. Руденко. – К.: Вид-во УСГА, 1993. –280с.
5. Овочівництво і плодівництво: Підручник. / О.Ю. Барабаш, О.М. Цизь, О.П. Леонтєв, В.Т. Гонтар. – К.: Вища школа, 2000.- 503с.
6. Рослинництво з основами програмування врожаю / За ред. О.Г. Жатова. – К.: Урожай, 1995. – 256с.
7. Рослинництво. Лабораторно-практичні заняття / За ред. М.А. Бобро, С.П. Танчика, Д.М. Алілова. – К.: Урожай, 2001. -388с.
8. Харченко О.В. Основи програмування врожаїв сільськогосподарських культур: Навчальний посібник. - Суми: “Університетська книга”, 1999. –244с.

Навчальне видання

**СИСТЕМИ ТЕХНОЛОГІЙ (ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА
ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА)**

Методичні рекомендації

Укладачі:

Качанова Тетяна Володимирівна

Іскакова Оксана Шаміліївна

Формат 60x84/16 Ум. друк. арк. 2,0.

Тираж 50. Зам. № ____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

